

TOIMINNANJOHTAJAN PALSTA

90-LUVUN RAKENTAVA HENKI

On kiva olla mukana 90-luvun rakentamisessa. Tässä vaiheessa on jo nähtävissä, että 90-luvun rakentaminen on ollut onnistunut. Tämä on ollut onnistunut, koska on saatu aikaan sellaisia asioita, jotka ovat olleet tärkeitä. Tämä on ollut onnistunut, koska on saatu aikaan sellaisia asioita, jotka ovat olleet tärkeitä.

YHTEISTYÖKYKY SÄILYNYT LAMASTA NIUKKIMMILLA
 "90-luvun alku oli vaikea aika. Meillä oli vaikeita taloudellisia olosuhteita. Tämä oli vaikea aika, mutta meillä oli yhteistyökykyä. Tämä oli vaikea aika, mutta meillä oli yhteistyökykyä."

KASVATTAJAJÄRJESTÖ PERUSTUI KESKUSLIITTON
 "Vuosien varrella on ollut vaikeita taloudellisia olosuhteita. Tämä on ollut onnistunut, koska on saatu aikaan sellaisia asioita, jotka ovat olleet tärkeitä. Tämä on ollut onnistunut, koska on saatu aikaan sellaisia asioita, jotka ovat olleet tärkeitä."

HEVOSIENOMISTAJA LEHTI 1 VUOTTA
 "Meillä on ollut vaikeita taloudellisia olosuhteita. Tämä on ollut onnistunut, koska on saatu aikaan sellaisia asioita, jotka ovat olleet tärkeitä. Tämä on ollut onnistunut, koska on saatu aikaan sellaisia asioita, jotka ovat olleet tärkeitä."

4/98 Hevosnomistaja Suomen Hevosnomistajien Keskusliitto ry:n tiedotuslehti Hevosen rinovirustartunnat s. 14

Kokemuksia USA:n ravi tuomariryökentelystä ja ajokulttuurista s. 6

Rakenteen ja kestävyyden yhteys korostuu etujaloissa s. 18.

Hyvää Joulua ja Ommellista Uutta Vuotta!

Hevosnomistaja

Suomen Hevosnomistajien Keskusliitto ry:n joulunlehti

KESÄN KILPAILUKAUDEN KY...

HEVOSIENOMISTAJA LEHTI 1 VUOTTA
 Meillä on ollut vaikeita taloudellisia olosuhteita. Tämä on ollut onnistunut, koska on saatu aikaan sellaisia asioita, jotka ovat olleet tärkeitä. Tämä on ollut onnistunut, koska on saatu aikaan sellaisia asioita, jotka ovat olleet tärkeitä."

PELVAHTOJEN KESTYKSESTÄ

Aikana vuosi on ollut haastava. Tämä on ollut onnistunut, koska on saatu aikaan sellaisia asioita, jotka ovat olleet tärkeitä. Tämä on ollut onnistunut, koska on saatu aikaan sellaisia asioita, jotka ovat olleet tärkeitä."

KEVÄÄN ILONAIHE
 Aikajaksot ovat olleet vaikeita. Tämä on ollut onnistunut, koska on saatu aikaan sellaisia asioita, jotka ovat olleet tärkeitä. Tämä on ollut onnistunut, koska on saatu aikaan sellaisia asioita, jotka ovat olleet tärkeitä."

SHKL ry 50 vuotta, osa 3: 90-luku – Laman kourista sitkeydellä kohti uutta kasvu

Hevosnomistaja-lehti alkoi ilmestyä jälleen 90-luvun alussa, joten historian vaiheiden seuraaminen helpottui ainakin tämän juhluvuoden juttusarjan kirjoittajan näkökulmasta. Dokumentointi on täten tärkeää, vaikka se saattaisi itsestään selvisä asioissa tuntua turhalta. Asiat unohtuvat yllättävän helposti. Nyt, kun jälleen eletään haastavia aikoja talouden suhteen, 90-luvun alun mietteet hevosnomistajien kannalta kuulostavat liiankin tutuilta.

Vuosikymmenen alku jäi historiantekijöihin taantuman ja laman johdosta, eikä hevosväkikään välttynyt laman vaikutuksilta. Puheenjohtaja Kari Toivomäki maalaili Hevosnomistaja-lehden kirjoituksessaan hevosurheilun tulevaisuudennäkymiä. "Yleinen taloudellinen tilanne tulee kiristymään ja ennustettavuus on monessa suhteessa vaikeata. Korkea korkotaso tulee rasittamaan erityisesti raviratoja ja sillä

on puolestaan hyvinkin ratkaiseva vaikutus palkintojen maksukykyyn. Näillä tekijöillä on puolestaan vaikutuksensa siihen, pystyykö raviurheilu saamaan uusia hevosnomistajia ja missä määrin taloudelliset tekijät vaikuttavat pelaajien käyttäytymiseen. Nykyiset hevosnomistajat ja erityisesti kasvattajat joutuvat arvioimaan oman tilanteensa näiden taloudellisten tosiasioiden pohjalta." Toivomäki pohti kirjoituksessaan myös raviratojen

kannattavuutta. Hän kehotti lääninyhdistysten aktiiveja olemaan vuorovaikutuksessa ratoihiin, mutta realiteetit tiedostaen. Keskusliittokin pyrki löytämään uusia keinoja varainhankintaan. Kesällä 1994 järjestettiin suuren suosion saaneet varsa-arpajaiset. Arpoja oli myynnissä 7000 kappaletta, joista vain 300 jäi myymättä. Myöhemmin eläinarpajaisista on yleisestikin luovuttu – varmasti ihan hyvästä syystä.

Tukea kasvattajille

SHKL:n toiminnanjohtaja Juha Korelin kirjoitti hevosenomistaja-lehdessä 4/1993 kuluneesta vuodesta ja otti esiin vuoden kenties puhutuimman aiheen, varsarahat (tai pikemminkin niiden puutteen). Vuonna 1992 varsarahasysteemi ajettiin alas laman vaikutusten vuoksi, mikä luonnollisesti käänsi varsotusmäärät alamäkeen. Varsarahan maksaminen tai maksamattomuus ei tietystikään ollut hevosenomistajayhdistyksen harteilla ja päätettävissä, mutta aihe liittyi erittäin olennaisesti omistajien edunvalvontaan.

Kasvattajapalkkiot ja varsaraha ovat kaksi eri asiaa. Kasvatintienaamista rahoista oli alettu maksaa kasvattajapalkkiota jo 60-luvulla, mutta myöhemmin oli koettu kasvattajien tarvitsevan jo nopeammin saatavaa tukea. Tämä alkoi kulkea nimellä varsaraha. Tuki oli portaittain ollen sidoksissa laatuun. Tämä seikka oli omiaan jakamaan hevosväkeä. Mitkä olisivat oikeat kriteerit tammojen laadulle?

Joka tapauksessa 90-luku oli kasvattajille vaikeaa aikaa. Suuret varsamäärät ja luvut, merkittävän suuruiset varsarahat olivat huono yhdistelmä laman ja rahan loppumisen ajankohtaan. Tästä seurasi mittavia viiveitä varsarahojen maksussa. Huono asia heille, jotka olivat kasvattajina nojanneet varsarahan saamisen mahdollisuuteen. Vuoden 1991 ikäluokka olikin viimeinen vanhan malliseen varsaraan oikeutettu erä, mutta näidenkin maksujen kohdalla viivettä oli jopa vuosia.

Keskusliitto kartoitti jäsenistönsä mielihoidettua varsarahan jakoperusteista. Kaksi kolmasosaa oli senhetkisten kriteerien kannalla, kolmannes puolestaan halusi rahan jaettavaksi enemmän laatuiperusteisesti.

Kotimaista kasvatusta tuettiin varsarahan ja kasvattajapalkkioiden ohella myös

kiristyneillä tuontisäädöksillä. Tuonin vähentäminen, tai oikeastaan sen keskitäminen laadukkaisiin jalostushevosiin, toivottiin olevan osaratkaisu kotimaisen kasvatuksen tueksi. 90-luvun alussa syntyneiden varsojen määrä oli ollut ennätystasolla, ja nimenomaan suomenhevosten varsamäärä oli hyvässä kasvussa. Varsaraha-aiheisen notkahduksen jälkeen päästiin uuteen nousuun EU:n kasvattajatuken myötä. EU-tuki ei ollut sidonnainen hevosten laatuun, mikä valitettavasti ilmeni josain määrin myös siten, että jotkut satsasivat laadun sijasta määrään.

Kasvattajia haluttiin tukea myös tärkeällä aiheella, keinoemovälityksellä. Vaikka nykytuotoinen keinoemovälitys on toiminut vasta tämän vuosituhannen alusta, jo 90-luvun lehdissä on pyydetty emätammojen ja orpovarsojen ilmoittamisesta keskusliiton toimistolle. Keinoemotoiminta on aina ollut maksutonta.

Vaikeista ajoista takaisin nousukiitoon

Keskusliiton jäsenmäärä nousi vuoteen 1992, mutta lama näkyi viiveellä ja vuodet 1993-1996 olivat laskusuuntaisia. Uutta nousua vauhdittivat myös suomalaishevosten upeat suoritukset kansainvälisillä radoilla. Kärkiniminä kerta toisensa jälkeen lehtien otsikoissa mainittiin yli seitsemän miljoonaa markkaa tienannut tähti Houston Laukko sekä upeasti 90-luvulla ja vielä vuosituhannen vaihtumisenkin jälkeen menestynyt Viesker. Supertähdet vaikuttivat kenties lajin suosioon. Kukapa ei olisi haaveillut oman hevosensa olevan seuraava supertähti?

Vuodesta 1994 alkaen alan toimijoita puhutti myös arvonlisävero, joka korvasi aiemman liikevaihtoveron. Koska arvonlisävero ulottui liikevaihtoveroa laajemmalle, Keskusliitto ilmaisi huolensa tämän tuomista vaikutuksesta hevosenomistajille, ja laati kannanoton valtiovarainministeriölle. Arvonlisävero tuli jäädäkseen, joten Keskusliitto suuntasi katseensa ennalta arvonlisäveron aiheuttamaan koulutustarpeeseen. Tämä siksi, että SHKL koki suuren osan hevosenomistajista kuuluvan arvonlisäveron piiriin.

Vuosikymmeneen sisältyi toki muitakin erimielisyyksiä, mutta ehkäpä jo vähemmän kuin liiton historian alkutaipaleella. Omistajajärjestö ajautui napit vastakkain valmentajien kanssa, kun valmentajat halusivat saattaa maksamattomat palkki-

ot pakkoperintään suoraan palkinnoista. Omistajajärjestö on jyrkästi tätä vastaan. Keskusliitto vastusti voimakkaasti myös harrastajavalmentajarekisteriin kuulumisen maksullisuutta.

Ravihevosten rokotuspakko aiheutti puheensorinaa. Keskusliiton hallitus oli jo edellisen vuosikymmenen puolella antanut rokotuspakkoa puoltavan lausunnon, jota eivät kaikki sulattaneet. Muutamia vuosia myöhemmin eli vuonna 1991 Keskusliiton kevätkokous taas vastusti rokotuspakkoa. Puheenjohtaja Kari Toivomäki koostaa asian Hevosenomistaja-lehdessä 3/1996 näin: *"Rokotusasia sai valtakunnassa laajan mielipiteiden vaihdon. Keskusjärjestömme oli merkittävästi vaikuttamassa pakkorokottamisesta vapautumiseen. Tilanteet kuitenkin muuttuvat kuten tiedämme, rokottaminen tuli myöhemmin uudelleen kuvioihin."*

Kilpailumahdollisuuksia amatööriohjastajille – SM-kilpailut alkoivat vuonna 1991

Ensimmäinen SHKL:n organisoima amatööriohjastajien SM-kilpailu saavutti suuren suosion, sillä kiinnostuneita ohjastajia ilmoittautui pitkälti neljäntäsataa. Kilpailumahdollisuus oli kuitenkin olemassa vain 36 ohjastajalle, sillä karsintoja järjestettiin vain kolmella radalla. Killerillä ajatun finaalin voitti lopulta Olavi Törnqvist.

Toiminnanjohtaja Korelin kertoi Hevosenomistaja-lehdessä 3/1996 seuraavaa: *"Ydinryhmämme ovat aina olleet omistajat ja kasvattajat, mutta 90-luvun alkupuolella siirtyi Suomen edustus Euroopan Amatööriraviurheiluliitossa FEGAT:iissa meille. Katsoimme nimittäin olevamme huomattavasti lähempänä amatööriraviurheilua kuin Hippos. Tämän vuoksi olemme myös järjestäneet amatööriohjastajien SM-kisoja ja lähettäneet ohjastajia amatööriohjastajien EM-kisoihin."*

Edellä mainittu Korelinin kirjoitus oli otsikoitu näin: *"90-luvun rakentava henki"* ja materiaaleihin tutustuessa tämän voi allekirjoittaa. Vielä edellisellä vuosikymmenellä oli aistittavissa kiivasta vastakkainasettelua monessakin asiassa, mutta laman vuosikymmentä tuki ehkäpä jo se kuuluisa yhteen hiileen puhaltaminen.

Minna Nilsen